Aluehallitus 23.11.2026

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman hyväksyminen vuosille 2027-2030 ja vuoden 2025 alueellisen hyvinvointikertomuksen tiedoksi merkitseminen (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Österman Pilvi
Ihamäki Veli-Pekka
Suominen Tuula
Moisala Jarno
Mustakari-Ilovuori Anu
Villgren Kati

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan ehdotuksen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi vuosille 2027–2030 ja,

2. merkitä tiedoksi liitteenä olevan vuoden 2025 alueellisen hyvinvointikertomuksen.

Käsittely

Päätös

Selostus

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu

Hyvinvointialueen on laadittava valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jossa kuvataan väestön hyvinvoinnin tila sekä asetetaan hyvinvointialueen tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin terveyden edistämiselle.

Järjestämislain (612/2021) 7 §:n mukaan hyvinvointialueen tehtävänä on seurata alueensa asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Lain hyvinvointialueesta (611/2021) 41 §:n mukaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulee huomioida hyvinvointialueen strategiassa.

Hyvinvointialueen tulee lisäksi raportoida vuosittain aluevaltuustolle asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteistä.

Edellisen valtuustokauden laaja vuoden 2023 alueellinen hyvinvointikertomus vahvistettiin aluevaltuustossa 12.12.2023 § 75. Sen pohjalta jatko valmisteltiin päätöksentekoon alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2024–2026, jonka aluevaltuusto vahvisti 13.2.2024 § 4.

Valmisteluprosessin tuloksena syntyi ensimmäinen alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma, joka ohjasi valtuustokauden toimintaa. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelua yhteistyössä kuntien kanssa tuki hyvinvointitiedon kehittämishanke, jossa asetettiin yhteistyötä tukevat alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2024–2026 osavuosittain toteutunut seuranta ja arviointikertomuksen 2025 yhteenveto osoittavat, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteet toteutuivat valtaosin.

Tämä lähtökohta antoi perustan alueellisen hyvinvointikertomuksen – ja suunnitelman valmistelulle, jonka aluehallitus päätti 24.11.2025 § 261 käynnistää valtuustokaudelle 2025–2029. Valtuustokaudelle asetettavien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden asettaminen pohjautuu vuoden 2025 hyvinvointikertomukseen sekä alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2024–2026 toteutumiseen, joka on kuvattuna osana alueellista hyvinvointikertomusta 2025.

Hyvinvointialue on valmistellut alueellista hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa yhteistyössä alueensa

kuntien, järjestöjen, HUS-yhtymän sekä muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa.

Vuoden 2025 hyvinvointikertomus

Alueellinen hyvinvointikertomus kokoaa yhteen alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietoperustan; se kuvaa väestön hyvinvoinnin tilaa, alueellisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tunnistettuja vahvuuksia sekä kehittämiskohteita. Hyvinvointikertomuksessa yhdistyvät alueellinen vähimmäistietomäärän mukainen indikaattoritieto, palveluiden kokoama tieto sekä sosiaalisen raportoitiin kertyvää tietoa. Indikaattoritiedot poimittiin alueelliseen hyvinvointikertomukseen vuoden 2025 tietojen pohjalta ja indikaattoritietojen päivittymisen takia joissain indikaattoritiedoissa on tapahtunut päivityksiä tähän tietopohjaan verrattuna.

HUS-yhtymä on tuonut hyvinvointikertomuksen valmisteluun näkökulmia erikoissairaanhoitoon kertyvästä tiedosta ja arvioinut hyvinvointialueen tietoperustaa myös uusimaatason näkökulmasta. Järjestöt tuottivat väestön hyvinvoinnin tilaan liittyvää ilmiölähtöistä tietoa, jota hyödynnettiin valmistelussa.

Alueellisen hyvinvointikertomuksen kokoaman tiedon ja edellisen valtuustokauden toteuman arvioinnin pohjalta valmisteltiin yhteisten painopisteiden ohjaamana, väestöryhmittäiset tavoitteet ja toimenpiteet alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027–2030.

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta on ohjannut, evästänyt ja nostanut tärkeitä näkökulmia keskusteluun hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelussa, kokouksissaan 3.3.2026 § 9 ja 26.5.2026 § 15 sekä 29.10.2026 §28.

Osallisuus hyvinvointisuunnitelman valmisteluprosessissa

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelu kertomustiedon pohjalta käynnistyi jo yli vuosi sitten. Alueellista hyvinvointisuunnitelman valmistelua valtuustokaudelle on leimannut erityisen laajapohjainen yhteistyö eri sidosryhmien kanssa.

Valmisteluun osallistuivat laajasti alueen kunnat, järjestöt, HUS-yhtymä, vaikuttamistoimielimet, asukkaat, hyvinvointialueen henkilöstö ja luottamushenkilöt. Valmisteluprosessin aikana toteutettiin monipuolisia osallistamis- ja vuorovaikutustoimenpiteitä, kuten kyselyjä,

työpajoja, seminaareja, kansalaiskeskusteluja, esittelytilaisuuksia sekä luonnosten kommentointikierroksia.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) vuosittaiset neuvottelut alueen kuntien kanssa, ovat tukeneet merkittävällä tavalla suunnitelman valmistelua. Yhteistä valmistelua alueen kuntien kanssa ovat ohjanneet yhteistyössä asetetut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet.

Yhteistyö kuntien omien hyvinvointikertomusten ja -suunnitelmien valmistelun kanssa on kulkenut rinnan alueellisen valmistelun kanssa.
Yhteinen hyte-tietoperusta ja hyvinvointia kuvaavien indikaattorien hyödyntäminen ovat vahvistaneet alueellisen ja kuntakohtaisen suunnittelun yhteensovittamista.

Hyvinvointisuunnitelman valmistelun loppuvaiheessa alueen kunnat ja muut toimijat antoivat lausuntonsa suunnitelman tavoitteista ja toimenpiteistä. Lausunnoissa kunnat ja muut toimijat korostivat HYTE-yhteistyön ja vastuiden selkeyttämistä, tavoitteiden ja mittareiden konkretisointia sekä kuntakohtaisen seurannan kehittämistä. Lisäksi lausunnoissa painotettiin palvelujen yhdenvertaista saavutettavuutta ja kaksikielisyyttä sekä varhaisen tuen, palveluohjauksen ja tiedonkulun vahvistamista hyvinvointialueen, kuntien ja muiden toimijoiden välillä.

Kuntien ja muiden sidosryhmien lausunnot ovat olleet keskeisessä roolissa alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelussa. Lausuntokierroksen perusteella suunnitelmaan tehtiin hyvinvointialueen arviointiin pohjautuvia tarkennuksia, jotka sisältyvät aluehallitukselle ja aluevaltuustolle esitettävään ehdotukseen.

Muutosehdotukset kohdistuivat sekä yhteisiin alueellisiin tavoitteisiin että ikäryhmäkohtaisiin suunnitelmiin. Lasten, nuorten ja perheiden osalta muutosehdotuksissa painotettiin kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyön vahvistamista, mielenterveyden tukemista, osallisuuden lisäämistä sekä ennaltaehkäiseviä palveluja.

Työikäisten suunnitelman muutosehdotuksissa korostuivat elintapa-, liikunta- ja mielenterveyspalvelujen kehittäminen, palveluohjauksen vahvistaminen, kotoutumisen tukeminen sekä asunnottomuuden ehkäisyyn liittyvä yhteistyön tiivistäminen kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden yhteistyössä.

Hyvinvointisuunnitelman toimeenpanossa hyödynnetään laajasti myös eri toimijoiden näkemyksiä muun muassa varhaisen tuen yhteistyön vahvistamisesta, palveluohjauksen

sujuvoittamisen, hyvinvointisuunnitelman seurannan ja arvioinnin sekä yhteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietoperustan ja alueellisen viestinnän kehittämiseksi.

Mittarit, seuranta ja vaikutusten arviointi

Hyvinvointisuunnitelma ulottuu yli valtuustokauden, vuoteen 2030. Alueellinen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaista yhteistyötä, eli yhteistyötä kohti yhteisiä tavoitteita ja toimenpiteitä, eri toimijoiden roolien ja tehtävien mukaisesti.

Hyvinvointialueen valtuustokaudelle asettamien tavoitteiden ja toimenpiteiden seuranta toteutuvat hyvinvointialueen osavuosikatsauksissa, siten että hyvinvointisuunnitelman arviointia toteutetaan puolivuosittain. Hyvinvointisuunnitelman arvioinnin yhteyteen voidaan kytkeä myös alueellisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvotteluiden tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen seuranta ja arviointi.

Hyvinvointisuunnitelman mittarit jatko valmistellaan aluevaltuuston vahvistamaan sisältöön. Koska alueellista hyvinvointisuunnitelmaa toteutetaan monialaisessa yhteistyössä, huomioidaan yhteistyötä koskevat mittarit osana valmistelua. Mittarit kytkeytyvät kuntien, järjestöjen ja eri tahojen kanssa tehtävään yhteistyöhön, muun muassa erilaissa verkostoissa toteutettaviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin, kuitenkin siten, että hyvinvointialue vastaa alueellisen hyvinvointisuunnitelman seurannasta ja arvioinnista.

Hyvinvointisuunnitelmasta- ja kertomuksesta on määrä päättää aluevaltuustossa 8.12.2026. Valtuuston hyväksymän alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 jatkovalmistelussa määritellään tavoitteiden mittarit ja toimenpiteiden toteutumisen seuranta- ja arviointikriteerit.

Arvioitaessa valtuustokaudelle ehdotetun alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisia vaikutuksia, voidaan todeta, että ne asettavat laajasti alueen väestöön kohdentuvia toimenpiteitä, kattaen kaikki väestöryhmät. Suunnitelmatavoitteet kytkeytyvät hyvinvointialueen väestön hyvinvoinnin tilaan, palveluiden muutostavoitteisiin sekä monialaisen yhteistyön vahvistamiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedolla johtaminen tukee tavoitteiden pitkäjänteistä saavuttamista, mikä pidemmällä aikavälillä näkyy muun muassa

indikaattoritiedoissa tapahtuvina muutoksina, mutta erityisen tärkeää on muutos, jonka asukkaat kokevat omassa hyvinvoinnin ja terveyden tilassaan. Alueellinen osallisuuden vahvistaminen on keskeisessä roolissa alueellisten vahvuuksien rakentamisessa. Valtuustokauden aikana arvioidaan ja uudistetaan kuntayhteistyön rakenteita sekä vahvistetaan alueellista monialaista yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi eri toimijoiden välillä.

Toimivalta

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 7 § 3 mom. mukaan, hyvinvointialueella on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.

Liitteet

1 Ehdotus alueelliseksi hyvinvointikertomukseksi 2025
2 Ehdotus alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi vuosille 2027-2030

Oheismateriaali

- Espoon kaupungin 9.10.2026 asiantuntijalausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Hangon kaupungin kaupunginhallituksen 28.9.2026 § 217 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Inkoon kunnan kunnanhallituksen 19.10.2026 § 276 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi vuosille 2027-2030
- Karkkilan kaupungin elinvoimalautakunnan 30.9.2026 § 42 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Kauniaisten kaupungin kaupunginhallituksen 28.9.2026 § 115 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Kirkkonummen kunnan kunnanhallituksen 5.10.2026 § 279 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Lohjan kaupungin kaupunginhallituksen 28.9.2026 § 304 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Raaseporin kaupungin kaupunginhallituksen 5.10.2026 § 381 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030

- Siuntion kunnan kunnanhallituksen 5.10.2026 § 224 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Vihdin kunnan hyvinvointilautakunnan 17.9.2026 § 44 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston 9.10.2026 lausunto luonnoksesta vuosien 2027-2030 alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vanhusneuvoston 8.10.2026 lausunto luonnoksesta vuosien 2027-2030 alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston 9.10. lausunto alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta 2027-2030
- Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan 9.10.2026 asiantuntijalausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- HUS-yhtymän perusterveydenhuollon yksikön ylilääkärin 8.10.2026 lausunto luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Kooste järjestöjen ja muiden toimijoiden lausunnoista luonnoksesta vuosien 2027-2030 alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi
- Kooste otakantaa.fi -palveluun saapuneista kommenteista luonnoksesta vuosien 2027-2030 alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 29.10.2026 § 28

§ 28

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää

1. merkitä vuoden 2025 alueellisen hyvinvointikertomuksen tiedoksi;

2. merkitä alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027-2030 valmistelun tilanteen tiedoksi ja

3. arvioida ja ohjata osaltaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelua ja toteutumista hallintosäännön 60 § kohdan 6 mukaisesti.

Käsittely

Jäsen Lassus oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.40–18.41.

Yhdyspintapäällikkö Österman poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.41.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu

Järjestämislain (612/2021) 7 §:n mukaan hyvinvointialueen tehtävänä on seurata alueensa asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Lisäksi hyvinvointialueen tulee raportoida vuosittain aluevaltuustolle asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteistä.

Lain hyvinvointialueesta (611/2021) 41 §:n mukaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulee huomioida hyvinvointialueen strategiassa. Hyvinvointialueen on laadittava valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jossa huomioidaan hyvinvointialueen strategiset tavoitteet.

Aluehallitus päätti 24.11.2025 § 261 käynnistää valtuustokaudelle 2025–2029 laadittavan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun. Hyvinvointialue on valmistellut asiakirjaa yhteistyössä

alueensa kuntien, järjestöjen, seurakuntien sekä muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa.

Vuoden 2025 hyvinvointikertomus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta on käsitellyt hyvinvointikertomuksen valmistelua kokouksissaan 3.3.2026 § 9 ja 26.5.2026 § 15.

Osallisuus hyvinvointisuunnitelman valmisteluprosessissa

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelu käynnistettiin vuonna 2025, ja sitä on valmisteltu laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Valmisteluprosessin aikana vuosina 2025–2026 toteutettiin monipuolisia osallistamis- ja vuorovaikutustoimenpiteitä, kuten kyselyjä, työpajoja, seminaareja, esittelytilaisuuksia sekä luonnosten kommentointikierroksia. Yhteistä valmistelua ovat ohjanneet alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset painopisteet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) neuvottelut alueen kuntien kanssa ovat tukeneet suunnitelman valmistelua merkittävästi. Yhteistyötä on tehty myös kuntien omien hyvinvointikertomusten ja -suunnitelmien valmistelun kanssa. Erityisesti yhteinen tietoperusta ja hyvinvointia kuvaavien indikaattorien hyödyntäminen ovat vahvistaneet alueellisen ja kuntakohtaisen suunnittelun yhteensovittamista.

Valmisteluun on osallistettu laajasti alueen kuntia, järjestöjä, HUS-yhtymää, vaikuttamistoimielimiä, asukkaita, hyvinvointialueen henkilöstöä ja luottamushenkilöitä. Osallistuminen on toteutunut muun muassa neuvotteluissa, kyselyissä, seminaareissa, työpajoissa, kansalaiskeskusteluissa ja lausuntopyynnöin. Valmistelussa on hyödynnetty eri toimijoiden näkemyksiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tarpeista, yhteistyöstä, varhaisesta tuesta, palveluohjauksesta sekä alueen yhteisen tietoperustan kehittämisestä. Henkilöstölle keväällä 2026 suunnattuun kyselyyn saatiin yli 500 vastausta.

Kuntien lausunnoissa korostuivat erityisesti HYTE-yhteistyön ja toimijoiden vastuiden selkeyttäminen, tavoitteiden ja mittareiden konkretisointi sekä kuntakohtaisen seurannan kehittäminen. Lisäksi painotettiin palvelujen alueellista yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta ja kaksikielisyyttä, varhaista ja ennaltaehkäisevää tukea sekä palveluohjauksen ja tiedonkulun sujuvuutta hyvinvointialueen, kuntien ja muiden toimijoiden välillä.

Kuntakohtaisissa lausunnoissa nousivat esiin erityisesti lasten, nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukeminen, vanhemmuuden tuki, opiskeluhuollon ja Ankkuritoiminnan kehittäminen, työikäisten työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen sekä eri väestöryhmien osallisuus. Lisäksi korostettiin saavutettavia ja monikanavaisia palveluja, ruotsinkielisten palvelujen turvaamista, kuntakohtaisten tarpeiden huomioimista sekä työllisyys-, sosiaali- ja muiden palvelujen yhteistyön vahvistamista.

Mittarit, seuranta ja vaikutusten arviointi

Hyvinvointisuunnitelman jatkovalmistelu etenee siten, että kuntien ja eri tahojen antamisen lausuntojen pohjalta määritellään muutostarpeet ja päätetyt muutokset toteutetaan lausunnoilla olleeseen luonnokseen. Hyvinvointisuunnitelma etenee päätöksentekoon aluehallitukseen 23.11.2026 ja aluevaltuustoon 8.12.2026.

Hyvinvointisuunnitelma ulottuu yli valtuustokauden, vuoteen 2030. Suunnitelma tavoitteineen ja toimenpiteineen ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaista yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Valtuustokaudelle asetettuja tavoitteita seurataan osavuosikatsauksissa sekä erilaisissa verkostomaisissa rakenteissa kuntien, järjestöjen, HUS-yhtymän ja muiden tahojen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedolla johtaminen tukee tavoitteiden pitkäjänteistä saavuttamista, mikä pidemmällä aikavälillä näkyy muun muassa indikaattoritiedoissa tapahtuvina muutoksina, mutta erityisen tärkeää on muutos, jonka asukkaat kokevat omassa hyvinvoinnin ja terveyden tilassa ja tätä tulisi edistää alueellisessa osallisuustyössä.

Valtuuston hyväksymän alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 pohjalta määritellään tavoitteiden mittarit ja toimenpiteiden seuranta. Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen seuranta toteutuu hyvinvointialueen osavuosikatsauksissa ja vuosittaisessa raportoinnissa. HYTE-tietotyökalu tukee väestön hyvinvoinnin kehittymisen seurantaa ja hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelua ja raportointia.

Valtuustokauden aikana arvioidaan ja uudistetaan laajemmin kuntayhteistyön rakenteita ja monialaista verkostoyhteistyötä. Tavoitteena on, että alueellinen verkostoyhteistyö kytkeytyy vahvemmin hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Verkostoissa tehtävän yhteistyön laajentaminen on havaittu tarpeelliseksi, siten että alueen eri toimijat, kuten koulutuksen järjestäjät, järjestöt ja

seurakunnat kytkeytyvät vahvemmin alueelliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöhön.

Toimivalta

Hallintosäännön 60 §:n kohdan 6 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelua valtuustokausittain sekä seurata ja arvioida osaltaan hyvinvointisuunnitelman toteutumista.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 26.5.2026 § 15

§ 15

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää merkitä tiedoksi vuosien 2027–2030 alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun ajankohtaiskatsauksen.

Käsittely

Esittelijän selostusosaan tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Yhdyspintapäällikkö Österman poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.52.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluehallitus päätti 24.11.2025 § 261 käynnistää valtuustokaudelle laadittavan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun hyvinvointialueella.

Hyvinvointialueen on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, hyvinvointialueen strategiset tavoitteet huomioiden. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien, järjestöjen ja muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 7, myöhemmin järjestämislaki).

Hyvinvointialueen on huomioitava strategiassaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Laki hyvinvointialueesta 611/2021 41 §). Järjestämislain § 7 mukaan hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Lisäksi hyvinvointialueella on raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain.

Tausta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen hyvinvointikertomus vahvistettiin aluevaltuustossa 12.12.2023 § 75. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma asetettiin aluevaltuustossa (13.2.2024 § 4) ohjaamaan alueellista hyte-työtä vuosille 2024–2026. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2024–2026 sisälsi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman ja sen osana laadittiin myös alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma laadittiin yhteistyössä alueen kuntien ja järjestöjen kanssa ja valmisteluun osallisuus oli kattavaa vaikuttamistoimielinten osalta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen nykytila

Alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö erityisesti alueen kuntien ja järjestöjen kanssa, on kehittynyt myönteisesti valtuustokauden 2023–2025 aikana. Alueellisen hyvinvointityön yhteiset painopisteet toteutuvat myös kuntien hyvinvointityössä ja ne ohjaavat myös järjestöjen kanssa toteutettavaa yhteistyötä teemaverkostoissa ja avustustoiminnassa.

Yleisesti ottaen alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet hyvin ja kehittämistä vaativat osa-alueet on valtuustokauden aikana tunnistettu. Seuranta ja arviointi

voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta toteutettiin hyvinvointialueen osavuosiraporteissa. Lautakunta käsitteli alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2024–2026 arviointia kokouksessaan 11.2.2026 § 3.

Valmistelun tilannekatsaus

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 valmistelu eteni lautakunnassa helmi-maaliskuussa toteutunein käsittelyin ja työpajatyönä. Valmistelu laajeni maaliskuussa toteutuneeseen valtuustoseminaariin ja kuntien hyte-vastuutahot osallistuivat huhtikuussa järjestetyssä seminaarissa suunnitelman valmisteluun.

Alueen väestö osallistui suunnitteluun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asukaskeskustelussa, joka toteutettiin Voxit-alustalla. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää asukkaiden näkemyksiä alueellisen hyte-työn painotuksista. Alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita työstettiin vaikuttamistoimielimille suunnatuissa työpajoissa tammikuussa. HUS-Yhtymälle esiteltiin alueellisen hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa ja järjestöneuvottelukunnalle järjestettiin katsaus valmistelun pohjalta luonnokseen. Palvelut ja henkilöstö -lautakunta tutustui luonnokseen 19.5. kokouksessa. Vaikuttamistoimielimille esitellään luonnosta alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi touko-kesäkuun kokouksissa.

Alueellisen hyvinvointikertomus 2025 tiedoin sekä alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 luonnos esitellään lautakunnalle kokouksessa.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on jatkovalmisteluvaiheessa. Jatkovalmistelua toteutetaan esittelyjen ja toimijoiden osoittamien kommenttien pohjalta. Asiakokonaisuus etenee lausuntokierrokselle kuntiin ja eri toimijoille elokuussa ja etenee päätöksentekoon lausuntojen kokoamisen ja viimeistelyn toteuduttua.

Päätöksentekoon alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2027–2030 etenevät syksyn aikana lautakuntaan ja siitä edelleen aluehallitukselle sekä aluevaltuustoon.

Toimivalta

Hallintosäännön § 60 kohdan 6 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelua valtuustokausittain.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 03.03.2026 § 9

§ 9

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää merkitä tiedoksi vuosien 2027–2030 alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun ajankohtaiskatsauksen.

Käsittely

Asiantuntija Björksten poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 19.36.

Tämän asian käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 19.36-19.45.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluehallitus päätti 24.11.2025 § 261 käynnistää valtuustokaudelle laadittavan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun hyvinvointialueella. Hyvinvointialueen on huomioitava strategiassaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Laki hyvinvointialueesta 611/2021 41 §). Hyvinvointialueen on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, hyvinvointialueen strategiset tavoitteet huomioiden.

Järjestämislain (612/2021 7 §) mukaan hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueella on raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien, järjestöjen ja muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa.

Tilannekatsaus valmisteluun

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelu etenee. Valmistelu toteutuu laajassa osallisuudessa kevään 2026 aikana kuntien, järjestöjen, HUS-yhtymän ja muiden tahojen kanssa. Alustavan aikataulusuunnitelman mukaisesti valmistelu etenee viranhaltijavalmisteluna, jonka tilanteesta selostetaan lautakunnassa.

Valmistelusuunnitelman ensimmäinen osio käsitti kuntien kanssa käydyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut marras-joulukuussa 2025. Neuvotteluita edelsivät kuntien ja järjestöjen yhteiset työpajat, joissa koottiin ilmiölähtöistä tietoa hyte-neuvotteluiden pohjaksi. Kunnat kokivat neuvotteluiden kehittyvän ja toivovat jatkossakin kuntakohtaisia neuvotteluita, tosin alueellisia teemoja toivotaan käsiteltävän myös yhteisissä pöydissä. Neuvotteluiden palaute esitellään lautakunnalle kokouksessa.

Asukaskeskustelu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä toteutettiin Voxit-alustalla syksyllä 2025. Asukaskyselyn tavoitteena oli selvittää asukkaiden näkemyksiä alueellisen hyte-työn painotuksista. Kyselyn kooste esitellään kokouksessa.

Myös vaikuttamistoimielimet ovat osallistuneet alueellisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteiden suunnitteluun, vaikuttamistoimielimille suunnatussa työpajassa tammikuussa 2026. Vaikuttamistoimielinten työpajan keskustelun tuotokset esitellään kokouksessa.

Lautakunnan edellisen kokouksen työpajayhteenveto alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelusta on koottu ja esitellään nyt osana tämän kokouksen asiakokonaisuutta.

Valmistelu jatkuu maaliskuun aikana järjestöjä osallistamalla. Teemaverkostoista kerätään ilmiöpohjaista tietoa hyvinvointisuunnitelman painopisteistä ja niihin liittyvistä tarpeista. Osana valmistelua järjestetään myös luottamushenkilöseminaari.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman luonnos valtuustokaudelle esitellään lautakunnalle toukokuussa ja käsittelyn pohjalta siihen tehdään tarvittavia muutoksia. Päätöksentekoon alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma etenee lautakunnalle syyskuussa 2026 ja siitä edelleen aluehallitukselle sekä aluevaltuustoon.

Toimivalta

Hallintosäännön § 60 kohdan 6 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelua valtuustokausittain.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria